`
ހިއުމަން ރައިޓް ސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް HumanRightsCommissionoftheMaldives
މާލެ Male‘
ދިވެހިރާއްޖެ Republic of Maldives
އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެޢަ މަލުތަކުގެ ޝިކާރައަކަށް ވެފަ އި ވާ ފަރާ ތް ތަކަށް ހިތްވަރު ދިނުމުގެ ގޮތުން ބައިނަލްއަޤުވާމީ
ފެންވަރުގައި ފާހަގަކުރާ ދުވަސް
މިއަދަކީ އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތަކުގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ހިތްވަރު ދިނުމުގެ ގޮތުން
ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފެންވަރުގައި ފާހަގަކުރާ ދުވަހެވެ. މިދުވަހާއިގުޅި ގެން އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމެއްގެގޮތުގައި، އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ
ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތަކުގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށާއިމި ފަދަ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ދުނިޔެދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ
ޢާއިލާތަކުން ތަޙައްމަލް ކުރަމުންދާ ހިތްދަތިކަމާއި ކެކުޅުމުގައި ބައިވެރިވަމެވެ. މިފަދަ ދުވަހެއް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފެންވަރުގައި ފާހަގަ
ކުރުމުގެ މައިގަނޑު މަޤުޞަދަކީ އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެ އަނިޔާލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކާއި އަދި އެކަމުގެ ސަބަބުން ދުނިޔެ
ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ޢާއިލާތަކުން އުފުލަމުންދާ ވޭ ނާއި ހިތްދަތިކަމުގައި އެހެންމީހުންވެސް ބައިވެރިވެ، އެފަރާތްތަކަށް ހިތްވަރު ދީ،
އަނިޔާވެރި އަމަލުތަކަށް ސަމާލުވެ އެކަން ހުއްޓުވުމުގެ ޢަޒުމް ވަރުގަދަ ކުރުމެވެ.
އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތަކުގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ހިތްވަރު ދިނުމުގެ ދުވަހެއް
ފާހަގަކުރަން އ.ދ. އިން ނިންމާ، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން މިދުވަސް އެންމެ ފުރަތަމަ ފާހަކުރަން ފަށާފައިވަނީ މީގެ 16 އަހަރު ކުރިން،
26 ޖޫން 1998 ގައެވެ. އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތައް ހިންގުމާ އަދަބު ދިނުން ހުއްޓުވުމުގެ މަސައްކަތް
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ފެށި ގެން ގޮސްފައިވަނީ 1945 ވަނަ އަހަރު ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސްގެ ޗާރޓަރ ފާސްވެގެން ދިއުމާ ގުޅިގެންނެވެ.
މިގޮތުން ކުރެވުނު މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާަ◌އެއްގެ ގޮތުން އަނިޔާކުރުމާއި، އެހެނިހެން އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ ދަށުދަރަޖައިގެ
ޢަމަލު ހިންގުމާއި އަދަބު ދިނުމާ ދެކޮޅު ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާ1987 ވަނަ އަހަރު އެކުލަވާލެވުނެވެ. މި މަސައްކަތަށް އިތުރަށް
ކުރިއެރުން ލިބިގެން ގޮސްފައިވަނީ މިމުޢާހަދާއާއި ގުޅިގެންއުފެއްދިއޮޕްޝަނަ ލް ޕްރޮޓޮކޯލްއަށް 2006 ވަނަ އަހަރު އަމަލުކުރަން
ފެށުމުންނެވެ. މި އޮޕްޝަނަލް ޕްރޮޓޮކޯލްގެ ދަށުންބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލު ހިންގުމާ
އަދަބު ދިނުން ހުއްޓުވުމަށް މަސައްކަތް ކުރާނެ ބައިންލްއަޤްވާމީ ނިޒާމެއް ޤާއިމް ކުރެވި، މި މުޢާހަދާ ގައި ބައިވެެރިވާ އެންމެހާ
ޤައުމުތަކުގައި، ޤައުމީ ފެންވަރުގައި މަސައްކަތްކުރާނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމް ކުރުމަށް ދައުލަތްތަކަށް ލާޒިމް ކުރެއެވެ. .◌ މި ގޮތު ން
ދިވެހިރާއްޖޭގައިވެސް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަންގައި ނެޝަނަލް ޕްރިވެންޓިވް މެކޭނިޒަމް ޤާއިމް ކުރެވުނެވެ.
އަނިޔާކުރުމާއި، އެހެނިހެން އަނިޔާވެރި، ލާ އިންސާނީ ނުވަތަ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލު ހިންގުމާއި އަދަބު ދިނުމާ ދެކޮ ޅު
ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާގައާއި އިޚްތިޔާރީ މުޢާހަދާގައި ރާއްޖެވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. މުޢާހަދާގައި ވާ ފަދައިން އެފަދަ ޢަމަލުތައް ހުއްޓުވުމުގެ
ގޮތުން ރާއްޖޭގައިވެސް އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013 ވަނަ އަހަރު ވުޖޫދަށްއައިސްފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.
މިޤާނޫނު ފާސް ވެގެން އައުމާއެކު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "އެއްވެސް މީހަކަށް އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ، އިހާނެތިކަމެއް
ކޮށްގެން ނުވާނޭކަމަށާއި، އިންސާނީ ކަރާމާތް ގެއްލޭފަދަ އަދަބެއް އެއްވެސް މީހަކަށް ދީގެން ނުވާނޭކަމަށާއި އަދި އެއްވެސް މީހަކަށް
"
އަނިޔާނުކުރުން ވަނީ އިތުރަށް ތަފްސީލް ކުރެވި، އަދި މިއީ ކޮންމެ ދިވެހިރައްޔިތަކަށްމެ ލިބިގެންވާ މުތުލަ ޤު ޙައްޤެއްކަމުގައި އެކަށައެޅި
އަދި އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި މި ޙައްޤު ނިގުޅައި ނުގަނެވޭނެކަން ވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަށަވަރު ވެފައެވެ.
މއ.އުތު ރުވެހި(5ވަނަ ފަން ގިފިލާ)،ކެ ނެ ރީމަގު، މާ ލެ،)20192(ދިވެހި ރާއްޖެ. ފޯން،3336539: ފެކްސް،3338658: އީމެއިލް: mv.org.hrcm@info،ވެބް: www.hrcm.org.mv
Ma.Uthuruvehi(5thFloor),KenereeMagu,Male’(20192)Maldives,Phone:3336539,fax:3338658,e-mail:info@hrcm.org.mv,web:www.hrcm.org.mv

އެންޓިޓޯޗަރ ޤާނޫނު ވުޖޫދަށް އައުމުގެ ކުރިން އަނިޔާކުރުމާއި، އެހެނިހެން އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ
ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތަކަކީ ކޮބައިކަން އެންމެ ފުރިހަމަ މާނައިގައި އެނގިފައި ނުވިނަމަވެސް މިހާރު އެޤާނޫނުގައި އެފަދަ ޢަމަލުތަކަކީ
ކޮބައިކަން ވަރަށް ސާފު ޢިބާރާތުން ބަޔާންކޮށް، އެފަދަ އެއްވެސް ޢަމަލެއް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ކުރުމަކީ ޤާނޫނީ ކުށެއްކަން ވަނީ
ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި އެއީ އެފަދަ ޢަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކަށްއަދަބު ކަނޑައެޅި "އަނިޔާ" ނިމުމަކަށް ގެނެއުމަށް ކުރިމަތިވި ހުރަސްތައް
ނައްތާލުމަށް ލިބިގެންދިޔަ ޤާނޫނީ ކުރިއެރުމެކެވެ.. އަދި އަނިޔާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ޙައްޤު ބަދަލު ލިބިދެވޭނެ މަގު
މިހާރު ފަ ހިވެފަ އިވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ.
އަނިޔާކުރުމާއި އެހެނިހެން އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތައް ހިންގުމާއި އަދަބު ދިނުން
ހުއްޓުވުމަށް މަސައްކަތް ކުރުމާއި އެފަދަ ޢަމަ ލުތައް ހިންގާ ދައުލަތުގެ ފަރާތްތަކަށް ޤާނޫނީގޮތުން ޖަވާބު ދާރީ ކުރުވުމާއި ދަޢުވާ ކުރުމުގެ
އެންމެހާ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް ދައުލަތުން ޤާނޫނީ ޒިންމާ އަދާކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކީ ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ
މޯލްޑިވްސްއެވެ. އަދިއެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު ވުޖޫދަށް އައުމާއެކު"އަނިޔާކުރުމާއި، އެހެނިހެން އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ ދަށުދަރަޖައިގެ
ޢަމަލު ހިންގުމާއި ދެކޮޅު މުޢާހަދާގެ އޮޕްޝަނަލް ޕްރޮޓޮކޯލް"ގެ ދަށުން ޤާ އިމްކުރެވިފައިވާ ނެޝަނަލް ޕްރިވެންޓިވް މެކޭނިޒަމްއަށް ޤާނޫނީ
ޙައިސިއްޔަތުވަނީ ލިބިފައެވެ. އެންޓިޓޯޗަރ ޤާނޫނަށް މީހުން އަޙުލުވެރި ކުރުވުމަށާއި ކޮންމެމީހަކީ މިފަދަ ނޭދެވޭ ޢަމަލުތަކު ން
އެއްކިބާވެފައިވާ މީހަކަށް ހެދުމަށް ކޮމިޝަނުން ދަނީ އެކި މަސައްކަތްތައް ކުރަމުންނެވެ.
އަނިޔާކުރުމާއި، އެހެނިހެން އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތައް ހިންގުމާ އަދަބު ދިނުން
ހުއްޓުވުމަށް މިކޮމިޝަނުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް އެއްބާރުލުން ދެއްވުމަށާއި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ އިސް
ފަރާތްތަކަށާއި ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމްކުރުމުގައި މަސައްކަތްކުރާ އެންމެހާ ފަރާތްތަކަށް ގޮވާލަމެވެ.އަދިމަދަނީ ޖަމުޢިއްޔާތަކަށާއި ވަކިވަކި
ފަރުދުންވެސް މިމަސައްކަތުގައި ބައިވެރިވުމަށް ގޮވާލަމެވެ.
28 ޝައުބާން 1435
26ޖޫން 2014
މއ.އުތު ރުވެހި(5ވަނަ ފަން ގިފިލާ)،ކެ ނެ ރީމަގު، މާ ލެ،)20192(ދިވެހި ރާއްޖެ. ފޯން،3336539: ފެކްސް،3338658: އީމެއިލް: mv.org.hrcm@info،ވެބް: www.hrcm.org.mv
Ma.Uthuruvehi(5thFloor),KenereeMagu,Male’(20192)Maldives,Phone:3336539,fax:3338658,e-mail:info@hrcm.org.mv,web:www.hrcm.org.mv